

12 de maig de 2026

DECLARACIÓ DE BARCELONA

sobre justícia restaurativa

Nosaltres, ombudsman, mediadors institucionals i fiscals, ens hem reunit a Barcelona els dies 11 i 12 de maig de 2026 per al seminari sobre justícia restaurativa de l'Associació d'Ombudsman i Mediadors de la Francofonia (AOMF) i de l'Associació Internacional de Fiscals de la Francofonia (AIPPF).

Antecedents

1. Pacte internacional dels drets civils i polítics (PIDCP), de 16 de desembre de 1966.
2. Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals (Conveni Europeu de Drets Humans), de 4 de novembre de 1950.
3. Carta Africana de Drets Humans i dels Pobles, de 27 de juny de 1981.
4. Resolució 48/134, de 20 de desembre de 1993, de l'Assemblea General de les Nacions Unides, sobre els principis relatius a la situació de les institucions nacionals de promoció i protecció dels drets humans (Principis de París) i, en particular, la seva referència a "tractar de trobar una solució amistosa mitjançant la conciliació".
5. Resolucions adoptades per l'Assemblea General de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) sobre *el paper de les institucions d'ombudsperson i dels mediadors en la promoció i protecció dels drets humans, la bona governança i l'estat de dret*: 77/224, 75/186, 72/186, 71/200, 69/168, 67/163, 65/205 i 633/169.
6. Resolució 71/189, relativa a la Declaració sobre el dret a la pau, i Resolució 53/243, relativa a la Declaració i al Programa d'acció sobre una cultura de pau, i,

en particular, la seva vinculació amb la promoció de l'arranjament pacífic dels conflictes i el respecte mutu.

7. Resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides (v. Declaració de l'Havana).

8. Principis bàsics de les Nacions Unides sobre l'ús de programes de justícia restaurativa en assumptes penals, com a marc per al desenvolupament i la gestió de programes de justícia restaurativa i mediació.

9. Recomanació del Consell d'Europa CM/Rec (2018) sobre justícia restaurativa en assumptes penals.

10. Declaració de Venècia del Consell d'Europa, de 14 de desembre de 2021.

11. Criteris de verificació de l'estat de dret de la Comissió de Venècia.

12. Pla d'acció francòfon per a la justícia, l'estat de dret, els drets humans i el desenvolupament, adoptat al Caire l'1 de novembre de 1995.

13. Declaració de Bamako sobre la democràcia, els drets i les llibertats, adoptada el 3 de novembre de 2000, i Programa d'acció annex.

Considerants

- La missió de la justícia penal és protegir la societat.

Per fer-ho, ha d'establir l'existència del delicte, identificar-ne els autors, imposar-los una sanció d'acord amb la llei i indemnitzar les víctimes pels danys soferts, en el marc d'un judici just i equitatiu.

La justícia penal ha de vetllar per una sanció justa i equitativa, i també ha de proporcionar a les víctimes dels delictes tot el suport necessari i ha de garantir el reforç del vincle social trencat pel delicte.

Restaurar aquest vincle beneficia no tan sols els delinqüents i les víctimes, sinó també el conjunt de la societat.

- La mediació institucional constitueix un espai privilegiat d'apropament entre els ciutadans i l'Administració —un espai en què la persona que fa la mediació, una tercera persona imparcial i independent, treballa per restablir el diàleg si el malentès o el conflicte l'han trencat—, contribueix a donar ple abast als drets fonamentals i a reduir la bretxa entre els ciutadans i els poders públics al seu servei.

Tenir en compte la veu de la víctima o de la persona que ha patit el greuge per l'acció administrativa és inherent a l'acció dels mediadors institucionals.

- Si bé la justícia restaurativa i les experiències de veritat i reconciliació difereixen en el camp d'aplicació i els protocols de mediació institucional i procediment penal, convergeixen en punts essencials:

- la primàcia atorgada a les persones i a les seves necessitats, fet que preval sobre la lògica purament normativa,
- la restauració del vincle social com a objectiu comú, i
- la convicció que ni la sanció penal ni l'administrativa són suficients, per si soles, per reconstruir completament el que s'ha trencat ni per reparar completament el teixit social.

Les experiències de justícia restaurativa i de les comissions de la veritat i la reconciliació han posat sobre la taula els processos de facilitació del diàleg, les entrevistes i els cercles restauratius, a més dels mitjans –materials o simbòlics– per reparar els danys causats, i tot plegat pot inspirar les parts interessades del procediment penal i la mediació institucional.

S'hi fomenta un espai d'escolta, de seguiment i de reconeixement de la persona que ha patit el greuge, amb ple respecte a la seva dignitat, del seu patiment i el seu lliure albir. Restitueixen, també, la capacitat d'acció a la societat i a les comunitats, però també als autors de la infracció i a les víctimes, sempre que hi donin el seu consentiment i en plena llibertat.

- La justícia penal i la mediació institucional es reforcen mútuament, vistes les limitacions respectives, i això fa que el recurs a la justícia restaurativa sigui desitjable en la mesura possible.

Els signants d'aquest document instem les nostres autoritats nacionals i l'Organització Internacional de la Francofonia al següent:

- Promoure, entre tota la francofonia, la justícia restaurativa com a vector de democràcia, protecció dels drets i consolidació de l'estat de dret;
- Donar suport als esforços per promoure la justícia restaurativa i per formar persones de les institucions i la societat civil que l'apliquin.

Barcelona, 12 de maig de 2026